

فصل 29

درین فصل:

- 448.....انواع ختنه زنان
- 448.....مشکلات صحي دز اثر ختنه زنان
- 449.....چه کاري براي مشکلات صحي بايد انجام داد
- 449.....خونريزي شديد وشاک
- 449.....انتان
- 450.....مشکلات ادرار
- 451.....مشکلات خونريزي ماهوار
- 451.....مشکلات روابط جنسي وصحت جنسي
- 452.....مشکلات ولادت
- 453.....عدم اقتدار ادرار ومواد غايطه
- 453.....عقامت
- 454.....مشکلات صحت رواني
- 454.....کار براي ايجاد تغيير
- 445.....ختنه زنان ، حقوق بشر وقانون

این فصل توسط زناني نوشته شده است که در جوامعي زندگي وکار مينمايند که در آنجا ختنه زنان انجام ميشود.

ختنه زنان

◀ بعضا این عمل قطع نمودن گفته می شود.

◀ در بعضی جوامع زنان را قبل از ازدواج به خاطر زن شدن و مادر شدن ختنه می نمایند و در بعضی دیگر بخاطر تملک زنان را ختنه مینمایند.

در طول تاریخ عادات و رسوم مضر به صحت زنان مورد اجرا قرار داده شده اند تا زنان بیشتر جذاب جلوه نموده و برای ازدواج مناسب بنظر آیند. مثلا در بعضی جوامع اروپایی زنانی را مقبول میگفتند که کمر بسیار باریک داشتند. بنا در سنین نوجوانی دختران کمر بند سختی بنام "کرس" (شکم بند زنان) به قدر محکم به دور کمر خود بسته میکردند که بعضا سبب شکستگی قبرغه ها شده و باعث ایجاد مشکل در تنفس کردن و خوردن مواد غذایی می گردید. انجام هر کاری برای آنها مشکل میبود بجز آهسته قدم زدن و آرام نشستن.

و در بعضی نواحی چین، زنانی که پاهای کوچک داشتند به موقف بلند میرسیدند بنا استخوان پاهای بعضی دختران را میشکستند و دوباره توسط یک پارچه تکه آنرا بسته مینمودند. در بزرگی و سنین بالاتر این دختران به استثنای قدم زدن کاری را انجام داده نمی توانستند.

اکنون این رسم و رواج ها از بین رفته اند اما عادات دیگری هنوز وجود دارد. ختنه زنان از جمله این عادات می باشد. ختنه زنان در اکثریت جوامع افریقایی، بعضی مناطق شرق میانه به مقدار کمتر در جنوب شرق آسیا انجام میشود. درین عملیه بخشی از ناحیه تناسلی دختر یا زن را قطع می نمایند. ختنه زنان به دلایل مختلف انجام میگردد که اکثر آنها اساس فرهنگی و عنعنوی دارد. اینکار معمولا یکی از مراسم بزرگ جامعه را تشکیل میدهد. ختنه زنان تأثیری بالی دوست داشتن و اخلاق آنها ندارد اما وظایف نارمل عضویت را متأثر ساخته و نیز روابط جنسی او را باشوهر مختل میسازد. بر علاوه ختنه سبب مشکلات صحتی فراوان شده و بعضی از این مشکلات دایمی بوده و حتی سبب مرگ می گردند.

سه نوع ختنه زنان وجود دارد:

1. بظر (Clitoris) به صورت قسمی یا مکمل دور کرده میشود.
2. بظر (Clitoris) یکجا با چین خورده گی های کوچک-حلد ناحیه تناسلی خارجی دور کرده میشود.
3. درین نوع ختنه ناحیه تناسلی خارجی را قطع کرده و دهانه مهلی دوخته میشود. ومجراه کوچکی برای تخلیه ادرار وعادات ماهوار گذاشته میشود این عمل را بنام بستن ناحیه تناسلی یا Infibulation نیز یاد میکنند.

این نوع ختنه خطرناکترین نوع آن بوده وسبب مشکلات صحتی وخیم میشود. اما تمام انواع ختنه زنان سبب خونریزی ، انتان ومرگ شده می توانند.

روش ختنه نمودن در مناطق مختلف، مختلف می باشد. اما همیشه بخشی از مراسمی است که در شروع جوانی دختران انجام میشود.

مشکلات ذیل شاید عاجلا یا درحیان يك هفته بعدی به وجود بیایند:

- خونریزی محجم وشدید
- انتان
- شاك از سبب درد شدید، خونریزی یا انتان
- مشکلات در تخلیه ادرار
- تمام این مشکلات بسیار خطرناك اند عاجلا به داکتر مراجعه شود.

اختلالات ذیل به صورت مؤخر واقع می شوند اما به صورت دایمی باقی مانده می توانند:

- مشکلات عادت ماهوار
- مشکلات درمقاربت جنسی
- مشکلات قبل وبعد از ولادت
- عدم اقتدار ادرار وموا غایطه
- عقامت
- دردمزمن
- مشکلات صحت روانی

انواع ختنه زنان

مشکلات صحتی از سبب ختنه زنان

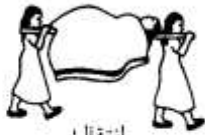
شاک

چه کاری را برای مشکلات صحتی باید

انجام داد

شاک

انتقال!

مایعات از طریق مقعد

پاک نمودن و تعقیب

علامت انتان در هر زمان در جریان دو هفته اول بعد از ختنه ممکن مشاهده شوند.

Sepsis (موجودیت انتان در خون)

انتقال!

خونریزی شدید و شاک:

خونریزی شدید از سبب جرحه عمیق سریعاً به وجود آمده می‌تواند. که بسیار خطرناک می‌باشد. اگر یک دختر مقدار زیاد خون را ضایع کند به شاک رفته و شاید تلف گردد.

علامت هوشدار دهنده شاک موجودیت یک یا چند تاز از علامت:

در اینجا نبض را احساس نمایید.

- احساس تشنگی شدید.
- جلد زنگ پریده ، سرد و مرطوب
- نبض ضعیف و سریع (بیشتر از 110 ضربه در دقیقه)
- تنفس سریع (بیشتر از 30 تنفس در یک دقیقه)
- ضیاع شعور

چه باید کرد:

- عاجلاً کمک بخواهید. شاک واقعه‌ی عاجل طبی می‌باشد.
- بالایناحیه خوندهنده عاجلاً فشار وارد کنید. به این منظور از یک تکه پاک که خون را زیاد جذب نکند استفاده کرده می‌توانید. در جریان انتقال او را به پشت بخوابانید.
- به او کمک کنید تا حد امکان مایعات زیاد بنوشد.
- اگر مریض ضیاع شعور داشته باشد و شفاخانه دور واقع شده باشد تطبیق مایعات را از طریق مقعد شروع کنید.

انتان:

- اگر ختنه به وسیله سامان و لوازم ناپاک صورت بگیرد سبب انتان جرحه تیتانوس ، هیپاتیت و ایدز / HIV شده می‌تواند.

علامت کلینیکی:

- علامت انتان جرحه: تب، پندیدگی ناحیه تناسلی، آمدن چرک یا بوی بد از جرحه و درد شدید.
- علامت تیتانوس: قفل شدن دهن ، شخی گردن ، شخی عضلات بدن ، مشکلات بلع و اختلاجات.
- علامت شاک (به بالا مراجعه شود)
- علامت میکروبی شدن خون (Sepsis): تب و دیگر علامت انتانی ، اختلال شعور و شاک.

جهت شناخت علامت مرض ایدز / HIV و یا هیپاتیت (التهاب جگر) فصل ایدز صفحه 283 و فصل امراض مقاربتی و دیگر انتانات تناسلی صفحه 266 دیده شود.

با اهمیت: اگر در یک دختر علامت شاک، تیتانوس و یا میکروبی شدن خون مشاهده شد، مریض را عاجلاً به شفاخانه انتقال دهید.

در موجودیت انتان چه باید کرد؟
 • يك انتی بیوتیک مانند Amoxicillin یا Erythromycin را به مریض بدهید.

• مراقب علائم اخطار دهنده شاک، مکروبی شدن خون و تیتانوس باشید. اگر خانم واکسین تیتانوس نشده باشد، دفعتاً یکدوره آنرا برایش تطبیق نمایید.

• جهت کنترل درد از دواهای طبی یا گیاهی استفاده نمایید.

• ناحیه تناسلی را بسار پاك نگهدارید.

• ناحیه تناسلی را توسط آب جوش داده که سرد شده باشد و مقدار کمی نمک داشته باشد، بشویید.

مشکلات بولی:

چون ختنه اغلباً سبب تولید درد شدید در جریان ادرار کردن میشود، بعضی دختران کوشش مینمایند که ادرار خودرا گرفته ونگذارند که تخلیه گردد. این کار سبب انتان و تخریبات طرق بولی، مثانه و کلیه شده می تواند، بر علاوه ادرار نکردن برای مدت طویل سبب تشکل سنگ مثانه شده می تواند.

چه باید کرد؟

• در جریان ادرار کردن پاك را بالای ناحیه تناسلی بریزید. این عملیه نیز ابیتادرار را کم ساخته و درد کاهش می یابد. نوشیدن مقادیر زیاد مایعات نیز موثر می باشد.

• يك مقدار آب را در ظرفی بریزید صدای جریان آب بعضاً در شروع کردن ادرار کمک می نماید.

• يك بنداژ مرطوب شده توسط آب گرم را بالای ناحیه تناسلی بگذارید. این عمل درد را کاهش میدهد.

• مراقب علائم انتان مثانه و کلیه ها باشید.

اگر يك دختر برای يك روز یا شب ادرار را تخلیه نکرده باشد. قسمت

پایینی شکم بالای مثانه کش شده وپر حسس شود این يك حالت عاجل طبی می باشد. عاجلاً اورا نزد داکتر مجرب که توانایی تطبیق نمودن کتیتر مثانه و تخلیه ادرار را داشته باشد انتقال بدهید. دادن مایعات را توقف بدهید زیرا سبب ازدیاد فشار در مثانه می گردد.

اموکسی سلین، ۴۷۸
اریترومایسین، ۴۸۹

انتان مثانه و کلیه:

طرز تطبیق کتیتر مثانه

انتقال

مشکلات خونریزی ماهوار:

اگر سوراخ مهبل باقیمانده بعد از ختنه نوع بسته کردن یا Infubilation بسیار کوچک باشد و یا از سبب ندبات داخلی بند شده باشد ، مسیر جریان خونریزی ماهوار قطع میگردد. این حالت مشکلات ذیل را ببار می آورد:

- درد شدید در جریان خونریزی ماهوار.
- خونریزی طویل که مدت 10 الی 15 روز دوام می کند.
- توقف خونریزی ماهانه زیرا دهانه مهبل مسدود شده و خون خارج شده نمی تواند.
- حبس خون یا تجمع خون که سبب مرض التهابی لگن خاصره (PID) و تشکل ندبه (Scar) در رحم ولوله های رحمی می گردد. این حالا باعث عقامت میگردد.

چه باید کرد؟

- يك پارچه تکه را در آب گرم غوطه داده بعدا بالای قسمت پایینی شکم بگذارید. (احتیاط نمایید که جلد را نسوزانید).
- قدم زدن و تمرینات خفیف شاید موثر باشند. اگر مشکلات وخیم و شدید باشند ، باید دهانه مهبل توسعه داده شود. برای جلوگیری از تخریب اعضای تناسلی این عملیه باید توسط داکتر با تجربه اجرا گردد.

◀ تمام جروحات باید قبل از داشتن مقاربت جنسی ترمیم شده و یا التیام یافته باشند.

مشکلات با روابط جنسی و صحت جنسی

در صورتیکه خانم ختنه شده ، مشکلات ذکر شده فوق را نداشته باشد میتواند از رابطه جنسی لذت ببرد. اما اکثریت زنانی که ختنه شده اند (مخصوصا به شکل Infubulation) مشکلات در روابط جنسی دارند.

در بعضی جوامع دختران را در روز ازدواج ختنه می کنند. یا دهانه مهبل دختری را که از قبل ختنه شده باشد توسعه می دهند. اگر خانم قبل از ترمیم جرحه مقاربت جنسی داشته باشد. اینکار شاید دردناک و خطرناک باشد. و نیز ترمیمی جرحه به تعویق میافتد. بر علاوه جروحات باز خطر منتن شدن به امراض مقاربتی و ایدز- HIV را افزایش میدهند. خانم شاید در جریان مقاربت جنسی به مشکل تحریک گردد زیرا بظر (Clitoris) برداشته شده است.

اگر در محل زیست شما ختنه شکل ژ (Infubulation) مروج باشد ، به مردان بفهمانید که دهانه مهبل باید به شکل مصوون و با ملایمت توسعه داده شود. وسعت دادن دهانه مهبل باید يك مدت زمانی قبل از اولین مقاربت جنسی انجام شود. تا زمان کافی برای ترمیم جرحه وجود داشته باشد. این عملیه باید توسط يك کارکن صحتی با استفاده از سامان ولوازم معقم انجام و مراقبت شود تا از مکروبی شدن آن جلوگیری گردد.

در رابطه به مشکلات مقاربت جنسی چه باید کرد؟

يك خانم ميتواند با شوهر خود در مورد دريافت روش هاييكه بيشتر تحريك گردد صحبت نموده و توضيح دهد كه به اوبه مدت بيشترى ضرورت دارد تا تحريك گردد. او همچنان ميتواند در مورد طريقه هاي مقاربت جنسى ، صحبت نمايد. مرطوبيت بيشتر يا لشم شدن مقاربت جنسى را مصوون ساخته و نيز درد را کاهش ميدهد.

دريافت مواظبت هاي صحي اعضاي تولد و تناسل:

اگر دريچه مهبلي خانمي كهبه شكل (Infibulation يا ختنه فرعوني ختنه فرعوني) ختنه شده ، به اندازه لازم وسعت نداشته باشد ، درين صورت اجرائي معاينه داخلي لگن خاصره انجام تست Pap (جهت آزمايش كانسر) نزد او ناممكن مي باشد (به صفحه 365 مراجعه شود). اين به آن مفهوم است كه او چانس كمتر براي محافظت مقابل حاملگي ، سرطان و امراض مقاربتني دارد.

مشكلات ولادت:

بعضي انواع ختنه ها سبب ولادت انسدادى مي گردند (خارج شدن جنين را از رحم مشكل مي سازد). اگر دهانه مهبلي بسيار كوچك باشد جهت خارج شدن سر طفل آنها را بايد توسعه بدهيم . اين عمليه را بنام (Deinfibulation) ياد مي كنند. (به صفحه بعدى مراجعه شود).

اگر اين عمليه توسط شخصى بى تجربه صورت گيرد سبب بروز اختلالات مي گردد. نديه ختنه نيز سبب پارگي بيشتر ناحيه تناسلى در جريان ولادت مي گردد زيرا جلد ناحيهء نديه (Scar) به آسانى كش نمى شود. شايد سبب خونريزى شديد نيز گردد.

چه بايد كرد؟

قبل از ولادت پلانى را تر تيب نماييد. خانم بايد در سه ماه دوم حاملگي يك قابله با تجربه ويا يك كاركن صحي ديگر را كه درين مورد معلومات داشته باشد ، ملاقات كند. قابله در مورد اختلالات و توسعه دهانه مهبلي به او معلومات خواهد داد. اگر خطر موجود باش خانم بايد از قبل برنامه منظم تداوى را تهيه نمايد.

اگر ميتوانيد زوج هاي عروسي شده را تشويق نماييد. با يكدیگر صحبت نمايند ، به اينترتيب بحث در مورد اينكه چطور ختنه زنان روي روابط جنسي تأثير مينمايد آسانتر خواهد بود.

مقاربت جنسى مصوون

ولادت انسدادى نزد دختران نوجوان كه عضويت آنها درست نشو و نما نكرده است ، بيشتر معمول مي باشد.

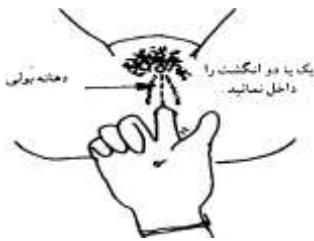
در صورتيكه مركز صحي دور واقع شده باشد و خانم در خانه ولادت نمايد بسيار خطر ناك بوده ميتواند ، مخصوصا اگر خانم به شكل Infibulated يا ختنه فرعوني ، ختنه شده باشد.

براي بعضي دايه هاي محلي طرز ولادت بدون خطر در خانم هاي ختنه شده وكمك به مشكلات ختنه Infibulated آموزش داده شده است.

حالت عاجل طبی: در صورتیکه يك زن قبلا بشکل برداشتن کامل قسمت خارجی آله تناسلی (Infibulated) ختنه شده باشد و در جریان ولادت طفل خارج شده نتواند ، ولادت انسدادی گفته شده که ندبه باید دور کرده شود تا ولادت صورت بگیرد. در صورت امکان این عمل توسط کاکن صحتی با تجربه صورت بگیرد. اگر کارکن صحتی موجود نباشد دستان خویش را همراهی آب و صابون خوب بشویید و دستکش معقم پلاستیکی یا رابری رابپوشید. باید سامان ولوازمی که توسط آن شق اجرا میگردد تعقیب و پیاك گردند (به صفحه 510 مراجعه شود). اگ مجبور شدید شقی را اجرا نمایید، عاجلا بعد از ولادت مریض را نزد داکتری که بتواند آنرا ترمیم نماید انتقال بدهید.

جهت دور کردن ندبه و توسعه دهانه مهبل (Deinfibulation):

- 1 - يك یا دو انگشت خویشرا تحت ندبه قرار دهید.
- 2 - در صورتیکه طرز تطبیق ماده بیحس کننده محلی را میدانید آن محل را بی حس بسازید.
- 3 - توسط قیچی نمودن نسج ندبوی سابقه را دور نمایید. تا دهانه بولی دیده بتوانید. در زمان مهبل به قدر کافی وسعت یافته و به طفل اجازه میدهد تا خارج گردد.
- 4 - بعد از ولادت ناحیه باید ترمیم گردد این فرصت مناسب می باشد که به زن بگویید تا دیگر خودرا (Infibulated) نه نماید. (زیرا سبب تشکل ندبه بیشتر و مسدود شدن مجرای ادرار و مجرای مهلبی می گردد). يك کارکن صحتی با تجربه میتواند بدون مسدود نمودن مجرای تناسلی آنرا ترمیم نماید.
- 5 - جهت وقایه انتا اموکسی سیلین سه گرام يك مرتبه یا اریترومایسین (Erythromycin) 500 ملي گرام چهار مرتبه در روز برای 7 روز تجویز نمایید.

عدم اقتدار در کنترل ادرار و مواد غایطه:

در جریان ولادت انسدادی جدار های مهبل ، مقعد و مثانه پاره شده و سبب آمدن ادرار یا مواد غایطه از طریق مهبل میشود. اگر يك زوج مقاربت جنسی مقعدی داشته اند (زیرا دهانه مهلبی بسیار كوچك است) مقعد متوسع گردیده یا پاره شود و مواد غایطه به صورت دوام داز از مقعد خارج میگردد. زندگی با عدم اقتدار ادرار و مواد غایطه بسیار مشکل می باشد. اکثریت زنان و جوان از سبب بوی بد ادرار و عدم اقتدار آن توسط شوهران شان طلاق شده اند. در صورت موجودیت این مشکل عاجلا كمك طبی دریافت نمایید.

عقامت:

انتان سبب تشکل ندبه در رحم و نفیرها (لوله های رحمی) شده و این به نوبه خود سبب عقامت می گردد. اگر فکر می نمایید که انتان از اثر وسیله امراض مقاربتی به وجود آمده است ، فصل امراض مقاربتی و دیگر انتانات ناحیه تناسلی را مطالعه نمایید. اگر تصور می نمایید که موجودیت نسج ندبوی در رحم و لوله های رحمی سبب بسته شدن مجرای مهلبی و توقف خونریزی ماهوار شده است به يك کارکن صحتی مجرب جهت متوسع ساختن دهانه مهلبی مراجعه نمایید.

عدم اقتدار ادرار

عقامت

مشکلات صحت روانی

يك دختر يکه ختنه شده است شايد تحت تأثير عصبانيت ، اضطراب ، ترس و غم قرار گيرد . هنگامیکه ختنه در مقابل چشمان زنانی که او را می شناسد و به آنها اعتماد دارد صورت بگیرد ، دختر احساس می نماید که بعد از این بالای هیچکس اعتماد نکند اگر دختر نخواهد ختنه شود وضعیت هنوز هم وخیم تر میشود .

درد مزمن ورنج مداوم سبب مشکلات دایمی روانی مانند افسرده گی و احساس بیچاره گی و بی ارزشی شده می تواند .

مشکلات جنسی سبب ایجاد کشمکش بین زن و شوهر می گردد . خانمها شايد احساس نمایند که قادر به خوش ساختن شوهر نمیشوند . زیرا درد مانع مقاربت جنسی و ترس میشود .

چه باید کرد؟

- خانم را تشویق نمایید تا در مورد احساسات خویش صحبت نماید .
- اگر خانم قادر به انجام کار های روزمره نباشد – و یا گوشه گیر شده باشد صفحات 406 و 418 را مطالعه نمایید .

اگر هنوز هم در مورد انجام ختنه در زنان شك دارید خطرات و فواید آنرا باهم مقایسه نمایید . آیا خطرات ناشی از ختنه ارزش انجام آنرا دارد؟ رسم و رواج ها نظر به ضرورت مردم جامعه تغییر می نمایند . آیا این عمل نیز قابل تغییر می باشد؟

چه کاری را انجام داده می توانید؟

اگر مخالف ختنه زنان می باشید به روش ها مختلف ذیل به دختران جامعه خود کمک نموده می توانید:

- مادر باید به دختر خویش درس ارزش دادن به خود و دوست داشتن خود را بدهد ، با وجودیکه ختنه شده باشد یا خیر .
- دختران را تشویق نمایید که به تحصیلات خویش ادامه بدهند تا روزی در مورد زندگی و آینده خود تصمیم گرفته بتوانند . هر طفل حق تحصیل و داشتن صحت خوب را دارد .
- به تبادل نظر یا در مورد مشکلات صحتی حاصله از ختنه زنان با مردان و زنان جامعه بپردازید و با آنها یکجا برای تغییر کار کنید .
- راجع به فعالیت های انجمن زنان در اجتماع خویش معلومات حاصل کنید .

صحت روانی

کار برای ایجاد تغییر

بعد از مشکلات جنسی زیادی که من و خانم در هنگام مقاربت و ولادت طفل داشتیم من اجازه نمی دهم دخترم را ختنه نمایند

◀ برای ایجاد تغییر واقعی دو جامعه مردم باید با هم کار نموده و این عمل مضر را متوقف سازند.

- اگر کارکن صحتی میباشید و کسی از شما میخواهد تا دخترش را ختنه نمائید، راجع به اختلاطات و خطر های ختنه به او معلومات بدهید.
- راجع به تداوی اختلاطات ختنه زنان تعلیم بگیرید.
- با رهبران قومی و مذهبی درینمورد کار کنید.
- مذهب از ختنه زنان حمایت نمی کند اما این موضوع به درستی درک نشده است. این موضوع را با رهبر مذهبی خویش مطرح کنید.
- راه های توقف مراسم ختنه زنان را در جامعه خویش جستجو کنید.
- مراسم دیگری را که نشاندهنده جوان شدن یک دختر میباشد دریابید. مثلا عبادت یا قربانی کردن حیوان.
- در اکثریت مناطق مراسمی به این منظور وجود دارد که برای صحت دختران مضر نمیباشد.
- نقش مهمی را که دایه های محلی در تأمین صحت اجتماع بازی میکنند تشخیص بدهید.

چون اکثر دایه های محلی ختنه را انجام میدهند، به آنها عواقب وخیم اینکار را آموزش بدهید. راه های را دریابید که به وسیله آن تحفه را که به دایه در بدل انجام ختنه میدهند، تعویض نمایند. و آنها را به جهت عرضه خدمات صحتی دیگر تشویق و ترغیب کنند. اگر مراسم دیگری (به استثنای ختنه) جهت تجلیل از جوان شدن دختر بر پا میگردد به دایه های محلی جهت اخذ و توزیع تحایف حق اولویت را بدهید.

ختنه زنان ، حقوق بشر وقانون

درین فصل عمدتا عوارض صحتی ایکه از باعث ختنه زنان بمیان میاید تشریح شده است. اما اگر مشکل صحتی از اثر ختنه بوجود نیاید باز هم به یک زن ختنه شده آسیب رسیده است و از حقوق بشری که تضمین کننده صحت جسمی و روانی او می باشد تخطی بعمل آمده است. اکثریت عقیده دارند که ختنه زنان تخطی از حق انتخاب شخصی دختران می باشد. زیرا اینکا اکثرا خلاف رضایت دختران در سنین طفولیت انجام میشود. بعضی گروپ ها خواستار وضع قوانین جدید جهت غیر قانونی شمردن ختنه زنان و مجازات اجراکنندگان آن شده اند. این قوانین باید با احتیاط به وجود بیایند. تا مردم مناطقیکه ختنه زنان را انجام میدهند ، به صورت مخفیانه به آن ادامه ندهند چون این کار خطرناکتر خواهد بود. بر علاوه دختران ختنه شده در صورتیکه مشکلی داشته باشند ، نباید از دریافت کمک طبی هراس داشته باشند.